

Euroopa
tuleviku
konverents

Euroopa tuleviku konverents

Euroopa kodanike teine paneelarutelu teemal
„Euroopa demokraatia / väärtused ja õigused,
õigusriik, julgeolek ja turvalisus“

Soovitused

Euroopa tuleviku konverents
Euroopa kodanike teine paneelarutelu teemal
„Euroopa demokraatia / väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja
turvalisus“

PANEELARUTELUL VASTU VÕETUD SOOVITUSED (EDASTAMISEKS TÄISKOGULE)

Esimene töösuund. Õiguste ja mittediskrimineerimise tagamine

Alamsuund 1.1. Mittediskrimineerimine / Alamsuund 1.2. Sooline võrdõiguslikkus

- 1. „Soovitame, et EL kehtestaks tööturul diskrimineerimisvastased kriteeriumid (kvoodid noortele, eakatele, naistele, vähemustele). Kui ettevõtted vastavad kriteeriumitele, saavad nad toetusi või maksusoodustusi. Soovitame suurendada töötajate teadlikkust järgmistes valdkondades:**
- riigiülesed ja riiklikud institutsioonid (nt ametiühingud);
 - mehhanismid, mis tagavad, et ettevõtted järgivad töökohas olemasolevaid mittediskrimineerimisreegleid;
 - tööturul diskrimineerimise all kannatavate sotsiaalsete rühmade (noored, eakad, naised, vähemused) kvalifikatsiooniprogrammid.

Soovitame vastu võtta kaheetapilise ELi õigusakti. Esiteks, et pakkuda toetusi töötajate palkamiseks sageli diskrimineeritavatest rühmadest. Teiseks peaks õigusaktiga kohustama tööandjaid selliseid rühmi tööl hoidma teatava minimaalse aja.“

Seda seetõttu, et EL vastutab tasakaalu säilitamise eest vaba turu huvide ja haavatavate rühmade kaitse vahel, mida tuleks õiguslikult kaitsta. Mitmekesised rühmad on tööandjate jaoks ihaldusväärased, sest nad pakuvad mitmekesiseid kvalifikatsioone. Ettevõtetele antavad toetused toimivad lisastiimulina.

- 2. „Soovitame ELil luua ergutusprogrammi, mis hõlbustab suurtes ja väikestes ettevõtetes taskukohaste lasteaedade ja mänguväljakute loomist. Ühised lasteaiad ja mänguväljakud on samuti hea viis, kuidas ka väiksemad ettevõtted võiksid toetust saada.**

Soovitame ELil sundida ettevõtteid looma lasteaedu, mis oma suuruselt on proportsionaalsed töötajate arvuga.“

Soovitame seda, sest töö- ja pereelu ühendamine parandab töötulemusi, vähendab töötust ning loob lapsevanemate, eriti naiste jaoks tingimused, mis võimaldavad neil oma karjääri jätkata. Sotsiaalset aspekti rõhutades tagab lahendusettepanek laste turvalisuse ja vähendab lapsevanemate muretsemist.

Alamsuund 1.3. Inimõiguste ning looduse ja loomade õiguste kaitsmine

3. „Soovitame kaitsta põllumajanduses loomade heaolu ja kestlikkust, muutes direktiivi 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset. Tuleb määratleda üksikasjalikumad miinimumkriteeriumid. See peaks olema konkreetne, mõõdetav ja ajaliselt piiritletud. Miinimumkriteeriumid tuleks kehtestada viisil, mis toob kaasa loomade heaolu kõrgemad standardid ning võimaldab samal ajal minna üle kliima- ja keskkonnaalasele kestlikkusele ning ökoloogilisele põllumajandusele.“

Meie kodanikena usume, et ELis peaks olema tugevamad ühtlustatud loomakasvatuse miinimumnõuded. Me teame, et üleminek võib tekitada probleeme mõnes toetustest sõltuvas põllumajandussektoris ning nende jaoks, kes lähevad parajasti üle ökoloogilisele ja kestlikule põllumajandusele. Siiski on meie arvates väga oluline tagada, et see üleminek toimuks.

4. „Soovitame Euroopas ja kogu maailmas edendada keskkonna- ja kliimasõbralikumat põllumajandust, maksustades kõik kahjulikud heited, pestitsiidid, liigse veekasutamise jne, vastavalt nende keskkonnakoormusele. Kõikidele ELi imporditavatele põllumajandustoodetele kehtestatavad tollimaksud peavad kõrvaldama konkurentsieelised kolmandate riikide puhul, millel puuduvad samad standardid kui ELil. Loomasõbraliku põllumajanduse edendamiseks soovitame maksustada loomade pikamaatranspordist põhjustatud heited.“

Me usume, et sellise süsteemi kehtestamisega on võimalik toetada üleminekut kliima- ja keskkonnasõbralikule põllumajandusele.

5. „Kuna praegu levib palju valeuudiseid, soovitame edendada iseseisvamat, objektiivsemat ja tasakaalustatumat meediakajastust järgmiste meetmete abil. 1. ELi tasandil meedia sõltumatuse miinimumnõuete direktiivi väljatöötamine. 2. ELi tasandil iga kodaniku meediakompetentside arendamise edendamine.“

EL peab koostama direktiivi, mis kindlustaks meedia sõltumatuse ja sõnavabaduse.

6. „Soovitame lõpetada põllumajanduses masstootmise toetamise, kui see ei panusta üleminekusse kliimasõbralikule, kestlikule ja ökoloogilisele põllumajandusele. Selle asemel soovitame suunata toetused ümber kestliku ülemineku toetamisse.“

Selle asemel, et toetada masstootmisega tegelevat põllumajandussektorit, tuleks toetused ümber suunata põllumajandusettevõtetesse, mis töötavad selle nimel, et minna üle uutele loomade heaolu miinimumnõuetele.

Alamsuund 1.4. Õigus eraelu puutumatusel

7. „Soovitame isikuandmeid töötlevatele üksustele väljastada litsentsid ELi tasandil. Nendele üksustele tuleb samuti teha sõltumatuid iga-aastaseid andmekaitse välisauditeid. Neid üksusi tuleb andmekaitseõuete rikkumise eest karistada proportsionaalselt nende aastakäibega rangemalt kui kehtiva määruse alusel. Kahe järjestikuse rikkumise järel tuleks võtta ära nende litsents, tõsise rikkumise korral tehtaks seda kohe.“

Me soovitame seda kõike, sest praegused õigusaktid (isikuandmete kaitse üldmäärus) ei ole piisavad ja üksusi tuleks paremini jälgida ja karistada, et nad ei rikuks andmekaitseõudeid ega õigust eraelu puutumatusel.

8. „Soovitame tugevdada ELi pädevust järgmistes valdkondades: 1) andmekaitsealane haridus, 2) andmekaitsealase teadlikkuse tõstmine ja 3) alaealiste isikuandmete kaitse. Soovitame isikuandmete kaitse üldmääruses sätestada selgemad ja rangemad reeglid alaealiste isikuandmete töötlemise kohta, sealhulgas nõusolekureeglite, vanuse kontrollimise ja eestkostjate kontrolli vallas. Samuti soovitame isikuandmete kaitse üldmäärusesse lisada alaealiste delikaatsete andmete erikategooria (nt karistusregister, terviseteeve, alastus), et alaealised oleksid kaitstud igasuguse kuritarvitamise ja diskrimineerimise eest.“

See soovitus on vajalik, sest alaealised on andmekaitsealastele ja eraelu puutumatusel rikkumistele eriti haavatavad ning praegu ei ole avalikkuse andmekaitsealane teadlikkus piisav, eriti alaealiste, õpetajate ja eestkostjate puhul. Nad peavad õppima, kuidas kasutada andmetega seotud teenuseid nii internetis kui ka mujal ja kuidas kaitsta laste õigust eraelu puutumatusel. Veelgi

enam, eestkostjad võivad tihti anda loa lapse andmete töötlemiseks, olemata piisavalt teadlikud või informeeritud, ja lapsed võivad võltsida vanemate nõusolekuid. Viimasena, kuid sama tähtsana, on selle soovitus rakendamine vajalik, sest, hoolimata probleemi tähtsusest, puudub üleliiduline andmekaitsealase teadlikkuse parandamise kampaania, mis oleks suunatud just alaealistele, eestkostjatele ja õpetajatele.

9. „Soovitame võtta kasutusele standardiseeritud andmekaitse põhimõtted ning lihtsasti arusaadavad, sisutihedad ja kasutajasõbralikud nõusolekuvormid, mis näitavad selgelt, milline andmetöötlus on rangelt vajalik ja milline on vabatahtlik. Soovitame, et nõusoleku tagasivõtmine oleks lihtne, kiire ja püsiv. Soovitame üksustel keelata oma teenuste piiramine rohkem kui vajalik juhul, kui puudub nõusolek vabatahtlikuks andmete töötlemiseks.“

Soovitame seda, sest praegused ELi nõuded ei ole piisavalt täpsed, nõusoleku tagasivõtmine on liiga pikk, keeruline ja ajutine ning üksustel puudub huvi teenuse osutamiseks kodanikele, kes nõuavad oma andmekaitseõigused tagasi.

Teine töösuund. Demokraatia ja õigusriigi põhimõtte kaitsmine

Alamsuund 2.1. Õigusriigi põhimõtte kaitsmine

10. „Soovitame muuta üldise tingimuslikkuse määrust (2020/2092, mis võeti vastu 16. detsembril 2020) nii, et seda kohaldataks kõigi õigusriigi põhimõtte rikkumiste suhtes, mitte ainult ELi eelarvet mõjutavate rikkumiste suhtes.“

Üldise tingimuslikkuse määrus võimaldab peatada ELi rahaliste vahendite andmise õigusriigi põhimõtet rikkuvatele liikmesriikidele. Kuid praeguse sõnastuse kohaselt kohaldatakse seda vaid rikkumiste puhul, mis mõjutavad või võivad mõjutada ELi eelarvet. Lisaks on praegune üldise tingimuslikkuse määrase sõnastus suunatud eelkõige ELi eelarve ja ELi institutsioonide kaitsele, mitte liikmesriikide kodanike kaitsele. Seega soovitame muuta praeguse määrase teksti, et see hõlmaks kõiki õigusriigi põhimõtte rikkumisi.

11. „Soovitame ELil korraldada õigusriigi põhimõtte teemalisi konverentse igal aastal pärast õigusriigi olukorda käsitleva aastaaruande avaldamist (komisjoni

mehhanism õigusriigi põhimõtte järgimise jälgimiseks liikmesriikides). Liikmesriigid peaksid olema kohustatud saatma konverentsile sotsiaalselt mitmekesisel riiklike delegatsioonide, kuhu kuuluvad nii kodanikud kui ka riigiteenistajad."

See konverents edendaks õigusriigi küsimustes ELi kodanike vahelist dialoogi ning kodanike ja õigusriigi olukorda käsitlevaid aastaaruandeid koostavate ekspertide vahelist dialoogi. Usume, et vastastikuse koostöö ja jagamise õhkkonnas saavad osalejad viia parimad tavad ja ideed tagasi oma kodumaale. Veelgi enam, konverents suurendaks teadlikkust ja arusaamist õigusriigi põhimõttest ning õigusriigi olukorda käsitleva aastaaruande tulemustest ja selle koostamise protsessist. Samuti köidaks see meedia tähelepanu ning võimaldaks kodanikel jagada oma kogemusi ja võrrelda neid aruandes esitatud järeldustega.

[Alamsuund 2.2. Demokraatia kaitsmine ja tugevdamine / Alamsuund 2.4. Meedia ja desinformatsioon](#)

12. „Soovitame ELil jõustada meediasektoris konkurentsieeskirju rangemalt, et tagada kõigis liikmesriikides meedia mitmekesisuse kaitse. EL peaks takistama suurte meediamonopolide teket ja seda, et meediakanalite juhatuse liikmete nimetamine toimuks poliitiliselt motiveeritult. Samuti soovitame, et tulevane ELi meediavabaduse kaitse õigusakt hõlmaks eeskirju, mis takistavad poliitikutel meediakanalite omamist või nende sisu tugevat mõjutamist.“

Soovitame seda, sest ELi konkurentsieeskirjade jõustamine edendab mitmekesisel meediamaaastikku, kus kodanikel on vabadus valida. Kuna komisjon töötab praegu välja ELi meediaturu terviklikkuse õigusakti (meediavabaduse kaitse õigusakt), peaks see õigusakt kajastama ka seda, et meediakanalid ei tohiks kuuluda poliitikutele ja nad ei tohiks nende sisu mõjutada.

[Alamsuund 2.3. Julgeolek ja turvalisus](#)

13. „Soovitame, et ELi institutsioonid, kaasa arvatud riiklikud küberturvalisuse keskused ja Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet (ENISA), mängiks kõikide neile kättesaadavate vahenditega suuremat rolli inimeste, organisatsioonide ja institutsioonide kaitsmisel uute ohtude eest, mis tulenevad küberturvalisuse rikkumistest ja tehisintellekti kasutamisest kuritegelikel eesmärkidel. Lisaks soovitame kõikide ELi ja selle asutuste direktiivide nõuetekohast levitamist ja rakendamist kõigis liikmesriikides.“

Soovitame seda, sest kodanikud tunnevad ennast abituna ega ole kursis ELi tegevusega nende ohtudele vastu astumiseks. Soovitame seda, sest need ohud on tõsised riiklikud ja üleeuroopalised julgeolekuriskid. Soovitame seda, sest Euroopa peaks olema selles valdkonnas tõeline uuendaja.

14. „Suhetes liiduväliste riikidega soovitame Euroopa Liidul kõigepealt tugevdada ühiseid demokraatlikke väärtusi oma piirides. Soovitame, et ainult pärast selle saavutamist saab Euroopa Liit olla meie demokraatliku mudeli saadik riikides, kes on valmis ja kes tahavad seda rakendada, kasutades diplomaatiat ja dialoogi.“

Soovitame seda, sest peame enne väljapoole vaatamist vaatama sissepoole. Sest Euroopa on võimeline ja peaks toetama liikmesriike nende demokraatiate tugevdamisel. Sest me kaitseme teistele eeskujuks olemisega ja välisriikide demokraatiapüüdluste toetamisega ka ennast.

Kolmas töösuund. ELi reform

Alamsuund 3.1. Institutsiooniline reform

15. „Soovitame muuta ELi institutsioonide nimesid, et nende funktsioonid oleksid selgemad. Näiteks Euroopa Liidu Nõukogu nimetus võiks olla Euroopa Liidu Senat. Euroopa Komisjoni nimetus võiks olla Euroopa Liidu Täitevkomisjon.“

Soovitame seda, sest praegu on kodanikel raske aru saada iga Euroopa Liidu institutsiooni rollist ja funktsioonist. Nende nimed ei kajasta nende funktsioone. Kodanikelt ei saa oodata Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Nõukogu eristamist. Oluline on kattumist vältida.

16. „Soovitame vastu võtta Euroopa Parlamendi valimiseaduse, mis ühtlustab valimistingimused (valimisiga, valimispäev, nõuded valimisringkondadele, kandidaatidele, erakondadele ja nende rahastamisele). Euroopa kodanikel peaks olema õigus hääletada erinevate Euroopa Liidu tasandi parteide poolt, mis koosnevad mitmest liikmesriigist pärit kandidaatidest. Piisava üleminekuperioodi kestel oleks kodanikel jätkuvalt võimalus hääletada nii riiklike kui ka riikidevaheliste parteide poolt.“

Soovitame seda, sest Euroopa Liit peab looma ühtsustunde, mida oleks võimalik saavutada Euroopa Parlamendi tõeliselt ühtsete valimistega. Nendel ühistel valimistel võetakse vastutusele Euroopa Parlamendi liikmed ja valimiskampaaniates keskendutakse ühistele Euroopa teemadele.

Alamsuund 3.2. Otsuste tegemine

17. „Soovitame luua veebiplatvormi, kus kodanikud saavad leida faktikontrolli läbinud teavet ja esitada selle saamiseks päringuid. Sellel platvormil peaks olema selge seos ELi institutsioonidega, see peaks olema teemade kaupa struktureeritud ja lihtsasti juurdepääsetav (nt võimalus kasutada abitelefoniini). Kodanikel peaks olema võimalus küsida ekspertidelt (nt teadlased, ajakirjanikud) olulisi küsimusi ja saada allikatega varustatud faktiteavet.“

Vaba juurdepääs faktiteabele on meie ühiskonna jaoks ülisuure väärtusega, nii et kõik kodanikud oleksid hästi informeeritud ning kaitstud valeuudiste ja desinformatsiooni eest. Vajame usaldusväärset ja sõltumatut teabeallikat, mida ei mõjuta poliitilised, majanduslikud ega riiklikud huvid. Lisaks sellele saaks platvorm ehitada silla (st luua otseseose) kodanike ja ELi vahele.

18. „Soovitame erandjuhtudel korraldada üleeuroopalisi rahvahääletusi teemade kohta, mis on äärmiselt olulised kõikidele Euroopa kodanikele. Rahvahääletuse peaks algatama Euroopa Parlament ja see peaks olema õiguslikult siduv.“

ELi kodanikel peaks olema otsesem mõju olulistele otsustele kogu ELi hõlmavates küsimustes. Kuid rahvahääletusi tuleks korraldada vaid erandjuhtudel, sest kulud on liiga suured, et neid regulaarselt korraldada. Oleme teadlikud, et see soovitus võib nõuda Euroopa Liidu aluslepingute ja riikide põhiseaduste muutmist.

19. „Soovitame luua multifunktsionaalse digitaalse platvormi, kus kodanikud saavad osa võtta veebihääletustest ja küsitlustest. Kodanikel peaks olema võimalus põhjendada seda, kuidas nad olulistes küsimustes ja Euroopa institutsioonide seadusandlike ettepanekutega seoses hääletasid. Platvorm peaks olema turvaline, laialdaselt kättesaadav ja väga nähtav igale kodanikule.“

Selle platvormi eesmärk on suurendada osalemist Euroopa poliitikas ja

hõlbustada kodanike juurdepääsu konsultatsiooni- ja hääletamisprotsessidele. Olemasolevad vahendid ja protsessid ei ole piisavalt nähtavad ja see on põhjus, miks meil on nende erinevate funktsioonide jaoks vaja uut integreeritud vahendit. Suurem osalemine viib paremate otsusteni, suurema usalduseni Euroopa kodanike seas ja parema Euroopa Liidu üldise toimimiseni.

20. „Soovitame ümber hinnata ELi institutsioonide hääletussüsteemid, keskendudes ühehäälse heakskiidu probleemile. Iga hääle kaal tuleks arvutada õiglaselt, et kaitsta väikeste riikide huve.“

Ühehäälse heakskiidu nõudmine on ELis otsuste tegemisel oluline probleem. Suur arv liikmesriike tähendab, et ühehäälse heakskiidu saavutamine on väga raske. Vajaduse korral tuleks Euroopa Liidu aluslepinguid muuta, et tegeleda ühehäälsuse probleemiga.

Alamsuund 3.3. Tihedam integratsioon

21. „Soovitame ELil teha avaliku sektori investeeringuid, mis viivad sobivate töökohtade loomiseni ning elukvaliteedi parandamise ja ühtlustamiseni kogu ELis, liikmesriikide vahel ja liikmesriikide sees (st piirkondlikul tasandil). Avaliku sektori investeeringute rakendamise puhul on vajalik kodanike seisukohast tagada järelevalve, läbipaistvus ja tõhus suhtlus ning võimaldada kodanikel jälgida investeeringu kogu protsessi. Investeeringud elukvaliteeti hõlmavad haridust, tervishoidu, eluaset, füüsilist taristut, eakate ja puuetega inimeste eest hoolitsemist, arvestades iga liikmesriigi vajadusi. Lisainvesteeringute eesmärk peaks olema saavutada hea tasakaal sobiliku töö ja isikliku elu vahel, et võimaldada tervislikku eluviisi.“

Soovitame seda, sest elukvaliteedi ühtlustamine kogu ELis parandab majanduslikku arengut, mis viib ühtse ELi saavutamiseni. See on ELi edasise integratsiooni põhinäitaja. Kuigi mõni neist mehhanismidest on juba olemas, leiame, et arenguruumi veel on.

22. „Soovitame luua kõigile liikmesriikidele majanduse ja elukvaliteedi näitajatel põhineva ühise maksubaasi, mille raames neil oleks samad võimalused ja kus kõik oleks ühise majandusstruktuuri saavutamiseks samal tasemel. On tähtis, et ühise maksubaasi loomine järgiks selget ja realistlikku ajakava, mille institutsioonid on paika pannud ekspertide soovitusi silmas pidades. Ekspertidega tuleks konsulteerida ka selles, kuidas selline ühine majandusstruktuur peaks välja nägema. Samuti on oluline, et ühist

maksubaasi määratlevad näitajaid määratletaks ekspertide abiga täpsemalt.“

Soovitame seda, sest kui meil on õiglane EL, siis on meil ka ühtsem Euroopa. Et olla õiglased, peame pakkuma kogu Euroopale võrdseid võimalusi ja ühtset maksubaasi. Ühise majandusstruktuurini on võimalik jõuda alles siis, kui on loodud ühine maksubaas.

23. „Soovitame maksustada suurettevõtteid ja nende tulusid, et aidata kaasa riiklikele investeeringutele ning kasutada maksutulu iga riigi haridusse ja arengusse investeerimiseks (teadus- ja arendustegevus, stipendiumid – Erasmus jne). Samuti on oluline keskenduda ELis asuvate maksuparadiiside kaotamisele.“

Soovitame seda, sest see aitab takistada maksudest kõrvalehoidumist ja maksuparadiiside teket ning aitab kaasa õigusaktide vastavuse tagamisele.

Neljas töösuund. Euroopa identiteedi kujundamine

Alamsuund 4.1. Demokraatialane haridus

24. „Soovitame, et Euroopa Liidu demokraatialase hariduse vallas püütaks kõigis liikmesriikides parandada ja saavutada teadmiste miinimumnõudeid. See haridus peaks muuhulgas hõlmama demokraatlike protsesse ja üldist teavet ELi kohta, mida peaks õpetama kõikides ELi liikmesriikides. Seda haridust peaks täiendama erinevad demokraatia protsessi käsitlevad õpetamise kontseptsioonid, mis peaks olema kaasahaaravad ja eakohased.“

See soovitus ja selle põhjendused on olulised, sest rakendamise korral viivad need Euroopa Liidus harmoonilisema ja demokraatlikuma eluni. Põhjendused on järgmised: noori inimesi haritakse demokraatlike protsesside teemal; see haridus saaks piirata populismi ja desinformatsiooni levikut avalikus mõttevahetuses; see viiks diskrimineerimise vähenemiseni; ning viimaks hariks see kodanikke demokraatia teemal ja kaasaks neid rohkem, kui ainult nende hääletamiskohustuse kaudu.

25. „Soovitame edasi arendada, täiustada ja kättesaadavamaks muuta olemasolevaid ja uusi tõlketehnoloogiaid, näiteks tehisintellekt, et vähendada Euroopa Liidus keelebarjääre ning tugevdada ühist identiteeti ja demokraatiat.“

See soovitus ja selle põhjendused on olulised, sest rakendamise korral aitavad need välja kujundada ühise Euroopa identiteedi, parandades suhtlust kõikide liikmesriikide kodanike vahel.

26. „Soovitame teha kodanikele mobiilseadmerakenduse kaudu lihtsasti kättesaadavaks arusaadava teabe, et parandada läbipaistvust, avalikku arutelu ja demokraatiat. Selle rakendusega saaks levitada teavet näiteks õigusaktide, ELi siseste arutelude, aluslepingu muudatuste jne kohta.“

See soovitus ja selle põhjendused on olulised, sest rakendamise korral parandab see suhtlust, muutes asjaomaste liikmesriikide kodanike avaliku arutelu paremini informeerituks ja kasutades seejuures rakendust, millel võib olla palju erinevaid lisafunktsioone. See rakendus peaks olema mõeldud kõigile, ja samuti selleks, et soodustada uudishimu ning muuta tehniline teave kättesaadavamaks ja huvitavamaks. Rakendust tuleks käsitleda kui lisateabeallikat, mis levitaks otseselt ELi heaks kiidetud teavet, et suurendada usaldust, avaliku arutelu läbipaistvust ja aidata välja kujundada ühine Euroopa identiteet.

Alamsuund 4.2. Euroopa väärtused ja identiteet

27. „Euroopa identiteedi tugevdamiseks soovitame ELil luua sihtotstarbelise fondi nii lühikese kui ka pikema kestusega veebipõhisteks ja näost näkku toimivateks suhtlussündmusteks (st vahetusprogrammid, paneelid, kohtumised). Osalejad peaksid esindama ELi ühiskonda ning nende hulgas peaks olema eri kriteeriumitel, st demograafilistel, sotsiaalmajanduslikel ja ametikriteeriumitel, põhinevad sihtrühmad. Euroopa identiteedi arengu stimuleerimiseks tuleb fondi eesmärgid selgelt määratleda ja fondi toimimist tuleb regulaarselt hinnata.“

Soovitame seda, sest selline suhtlus võimaldab kodanikel jagada ideid ja pikemad arutelud annavad neile võimaluse mõista paremini erinevaid kultuure ja jagada oma kogemusi, sealhulgas ametitavasid. ELi fond on vajalik, sest on oluline, et osaleda saaksid kõik, kaasa arvatud need, kes üldiselt ei osale.

28. „Soovitame ELil investeerida kiirese võitlusesse desinformatsiooni vastu, toetades olemasolevaid organisatsioone ja algatusi, näiteks desinformatsiooni käsitlevat tegevusjuhendit, Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskust ja sarnaseid liikmesriikide algatusi. Vastumeetmed võiksid hõlmata faktide kontrollimist, desinformatsioonialase teadlikkuse

suurendamist, kergesti kättesaadava statistika pakkumist, desinformatsiooni levitavate isikute asjakohast õigusraamistikul põhinevat karistamist ja desinformatsiooni allikatega võitlemist.“

See soovitus on oluline, sest nii ELi kui ka väljastpoolt pärinev väärinformatsioon ja desinformatsioon tekitavad ELi kodanike seas konflikte, lõhestavad ühiskonda, seavad ohtu demokraatia ja kahjustavad majandust. Arvestades teema keerukust, on vaja märkimisväärseid inim- ja rahalisi vahendeid.

29. „Soovitame 1) suurendada veebipõhist ja näost näkku toimuvat suhtlust ELi ja kodanike vahel (st küsides kodanikelt otse ELi puudutavate teemade kohta ja luues kasutajasõbraliku platvormi, et tagada igale kodanikule võimalus suhelda ELi institutsioonide ja ELi ametnikega) ja 2) luua ELi ametnikele harta, käitumisjuhendi või suunised, et tagada kodanikele võimalus osaleda ELi poliitika kujundamise protsessis, avaldada arvamust ja saada tagasisidet. Selleks et iga kodanik saaks osaleda, tuleks kasutada mitmesuguseid suhtlusvahendeid.“

Soovitame seda, sest ELi institutsioonidega suhtlemiseks on olemas mitmeid kanaleid (veebiplatvormid, esindusorganid), kuid need ei ole tõhusad, läbipaistvad ega inimestele teada. Riigiti on juurdepääsetavus väga erinev. Tihedam ja kvaliteetsem suhtlus toob kaasa ELi kodakondsuse omamise tunde.

30. „Soovitame seada rändajate integratsiooniprotsessis erilisele kohale Euroopa identiteedi ja väärtused (st õigusriigi põhimõte, demokraatia ja solidaarsus). Võimalikud meetmed võiksid hõlmata programmide loomist või juba olemasolevate (kohalike) programmide toetamist, et soodustada rändajate ja ELi kodanike sotsiaalset suhtlust või kaasata ettevõtteid rändajate integratsiooni toetavatesse programmidesse. Samal ajal tuleks algselt sarnaseid programme, et suurendada ELi kodanike teadlikkust rändega seotud küsimuste kohta.“

See soovitus on tähtis, sest sotsiaalse suhtluse programmid saavad rändajaid nende uues elus toetada ja võimaldada kohalikkude päritolu inimestel saada teavet rändajate igapäevaelu kohta. Kui rändajad elavad getodes, ei ole võimalik neid riigi ja ELi ühiskonda integreerida. Vaja on ühist poliitikat, sest kui rändajad sisenevad ELi territooriumile, võivad nad minna igasse ELi riiki. Toetada tuleks kohalikke algatusi, sest kohalikud omavalitsused kasutavad rahalisi vahendeid

riigi tasandiga võrreldes tõhusamalt.

Alamsuund 4.3. Teave ELi kohta

31. „Soovitame ELil anda Euroopa kodanikele rohkem teavet ja uudiseid. Selle teabe andmiseks tuleks kasutada kõiki vajalikke kanaleid, austades samal ajal meedia vabadust ja sõltumatust. See peaks andma meediakanalitele lisaallikaid ning laialdast ja usaldusväärset teavet ELi tegevuse ja poliitika kohta. EL peaks tagama, et riiklik ja Euroopa meedia edastaks teavet kõigis liikmesriikides ühtlaselt ning et liikmesriigid julgustaks avalik-õiguslikke ringhäälinguorganisatsioone ja avalik-õiguslikke uudisteagentuure Euroopa asju kajastama.“

Soovitame seda, sest meie isiklike kogemuste ja Eurobaromeetri andmete põhjal saab enamik Euroopa kodanikke oma teabe traditsioonilise meedia vahendusel (trükimeedia, raadio ja televisioon) ning nendes kanalites on praegu ELi kohta pakutavat teavet väga vähe. Meedial, eriti avalik-õiguslikul meedial, on avaliku teenuse funktsioon, mille täitmiseks on hädavajalik ja asendamatu Euroopa elanikkonda mõjutavate ELi küsimuste kajastamine. Soovitame, et eri liikmesriikides ELi kohta välja antud teave oleks sama, et edendada integratsiooni ja vältida erinevat teavet iga riigi eri küsimustes. Juba olemasolevate meediakanalite kasutamine on teostatavam ja odavam kui uue kanali loomine ning sellega saavutatakse sama tulemus. Olemasolevatel kanalitel on ka see eelis, et kodanikud on neist juba praegu teadlikud. Ükski kodanik ei peaks valima erinevate kanalite vahel, et pääseda juurde erinevale (riiklikule või Euroopa) sisule.

32. „Soovitame ELil luua ja reklaamida mitmekeelseid veebifoorumeid ja näost näkku kohtumisi, kus kodanikud saavad algatada arutelusid ELi esindajatega, sõltumata tõstatatud küsimuse temast ja geograafilisest ulatusest. Nendel veebifoorumitel peaks olema kindlaksmääratud lühiajaline ajapiirang, mille kestel vastatakse esitatud küsimustele. Kogu teave nende keskkondade kohta peaks olema kättesaadav ühelt ametlikult integreeritud veebilehelt, millel on mitmeid funktsioone: näiteks keskkond korduma kippuvateks küsimusteks, võimalus jagada teiste kodanikega ideid, ettepanekuid või muresid ning mehhanism kõige enam toetatavate mõtete tuvastamiseks. Igal juhul peaks juurdepääs sellele olema lihtne ja kasutada tuleks mittebürokratlikku keelt.“

Soovitame seda, sest see looks Euroopa kodanike ja Euroopa Liidu esindajate vahele otsese suhtlus- ja arutelukanali ning annaks kodanikele lihtsa viisi ELi

puudutavale teabele juurdepääsemiseks ja muudaks nad olemasolevast teabest teadlikumaks. Selle tulemusena luuakse läbipaistvam ja avatum EL ning võimaldatakse kodanikel jagada oma probleeme ja mõtteid, suhelda teiste kodanikega, jagada erinevaid vaatenurki ja kogemusi ning saada vastuseid ja poliitilisi lahendusi.

33. „Soovitame ELi institutsioonidel ja esindajatel kasutada arusaadavamalt keelt ja vältida oma teadetes bürokraatlike terminite kasutamist, säilitades samal ajal teabe kvaliteedi ja detailsuse. EL peaks samuti kohandama oma teavet kodanikele, kes saavad infot erinevatest suhtluskanalitest ja kelle publikuprofiil on erinev (nt ajalehed, televisioon, sotsiaalmeedia). Noorte inimeste teavitussuutlikkuse suurendamiseks peaks EL kõvasti pingutama, et kohandada teabevahetus digitaalsele meediale sobivaks.“

Soovitame seda, sest arusaadav info võimaldab ELil jõuda rohkemate Euroopa kodanikeni, mitte ainult kaasatud kodanikeni. Kasutades sihtotstarbelisi ja kaasaegseid vahendeid teabe suunamiseks konkreetsetele sihtrühmadele, hakkavad kodanikud paremini aru saama ELi tegevustest ja poliitikast, eriti noored, kes ei tunne ennast ELiga lähedasena või sellega ühendatuna.

Viies töösuund. Kodanike osaluse suurendamine

Alamsuund 5.1. Kodanikuosalus

34. „Soovitame, et kõikide ELi otsustusprotsesside juures viibiksid sõltumatud kodanikest vaatljad. Asjakohase ja olulise teabe edastamiseks kõigile ELi kodanikumääratluse järgsetele kodanikele peaks olema foorum või alaline kodanike esindajate kogu. Need kodanikud suhtleksid ülevalt allapoole ja alt ülespoole suhtluse vaimus kõigi teiste Euroopa kodanikega, mis arendaks veelgi edasi ELi institutsioonide ja kodanike vahelist dialoogi.“

Sest on selge, et kodanikud väärivad, et neid hoitaks kursis kõikide küsimustega, ning selleks et tagada, et poliitikud ei saaks varjata kodanike eest teatud probleeme, mida nad eelistaksid kodanike eest varjatuna hoida. See vähendaks lõhet kodanike ja valitud esindajate vahel, luues uusi usaldusvõimalusi.

35. „Soovitame ELil taasavada arutelu Euroopa põhiseaduse üle, et luua ELi kodanikele tuginev põhiseadus. Kodanikel peaks olema võimalus hääletada

sellise põhiseaduse loomise üle. Selle põhiseaduse puhul tuleks esikohale seada inimõiguste ja demokraatlike väärtuste hõlmamine, et vältida konflikti liikmesriikidega. Sellise põhiseaduse loomine peaks arvestama varasemaid jõupingutusi, mis põhiseaduse kujul kunagi ei realiseerunud.“

Sest see põhiseadus kaasaks noori inimesi ELi tasandi poliitikasse ja astuks vastu kasvavatele natsionalistlikele jõududele. Sest see põhiseadus annaks ühise määratluse selle kohta, mida Euroopas demokraatia all silmas peetakse, ning tagaks, et seda rakendatakse liikmesriikide seas täpselt samamoodi. Sest ELil on demokraatia ja inimõiguste näol jagatud väärtused. Sest see võimaldaks kodanikke kaasata otsustamisprotsessi ja annaks neile võimaluse määratleda ennast rohkem eurooplastena, sest nad on selles protsessis osalenud.

36. „Soovitame suurendada poliitikute vastutust valijate esindamisel. Noored on poliitikast eriti võõrandunud ja neid ei võeta tõsiselt, kui nad on kaasatud. Kuid võõrandumine on universaalne probleem ja senisest rohkem tuleks kaasata kõikides vanustes inimesi.“

Sest demokraatia definitsioon vajab ajakohastamist. Me peame endale meelde tuletama, mis asi demokraatia tegelikult on. Demokraatia tähendab rahva (ELi kodanike) esindamist. Sest noored inimesed on pettunud ja tüdinunud poliitikutest, keda nad peavad eliidiks, kes nende vaateid ei jaga. See on põhjus, miks inimesi tuleks kaasata senisest rohkem, kasutades uusi ja huvitavaid viise. Läbi inimese elutsükli ja kõikides keeltes võiks seda rolli täita haridussüsteem, seejärel sotsiaalmeedia ja kõik teised meediavormid.

Alamsuund 5.2. Kodanikuosalus

37. „Selleks et olla oma kodanikele lähemal, soovitame ELil tegutseda jõulisemalt, mis tähendab liikmesriikide kaasamist kodanike ELis osalemise edendamisse. EL peaks edendama kodanike osaluse mehhanismide kasutamist, töötades välja turundus- ja reklaamikampaaniaid. Riikide valitsused ja kohalikud omavalitsused peaksid olema kohustatud selles protsessis osalema. EL peaks tagama osalusdemokraatia platvormide tõhususe“.

Soovitame seda, sest olemasolevat platvormi tuleb muuta tugevamaks ja tõhusamaks: kodanikelt peaks ELile tulema rohkem tagasisidet ja vastupidi. ELis

ei ole piisavalt arutelu, ei kodanike ega ka valitsuste vahel. Kuna kodanikud ei esita petitsioone kas sellepärast, et nad ei tea protsessi olemasolust või sellepärast, et nad ei usu, et petitsiooni saadab edu.

38. „Soovitame ELil luua ja rakendada programme koolidele selle kohta, mida ELis olemasolevate osalemismehhanismide vallas tehakse. Need programmid tuleks lisada Euroopa kodakondsust ja eetikat käsitlevatesse koolide ainekavadesse ning nende sisu peaks sobima õpilaste vanusega. Samuti tuleks luua programmid täiskasvanutele. Kodanikel peaks olema võimalus osaleda elukestva õppe programmides, et parandada oma teadmisi ELi kodanike osaluse võimaluste kohta.“

Soovitame seda, sest see on meie laste tuleviku seisukohalt tähtis. Kodanikud tahavad teada, kuidas ennast kuuldavaks teha. On tähtis, et nad oleksid kursis konkreetsete mehhanismide ja nende kasutamisega, et EL kuuleks nende häält. See on tähtis kõigi Euroopa kodanike võrdse kaasamise seisukohalt. Peame Euroopa kodanikena olema kursis, kuidas kasutada oma õigusi. Euroopa kodanikena on meil õigus nendele teadmistele.

Alamsuund 5.3. Kodanikuosalus

39. „Soovitame ELil korraldada kodanike esinduskogu koosolekuid. Soovitame tungivalt need välja töötada õiguslikult siduva ja kohustusliku seaduse või määruse kaudu. Kodanike esinduskogu koosolekuid tuleks pidada iga 12–18 kuu tagant. Kodanike osalemine ei tohiks olla kohustuslik, kuid seda peaks julgustama, samal ajal kui koosolekuid korraldatakse piiratud mandaatide alusel. Osalejad tuleb valida juhuslikult, arvestades esinduslikkuse kriteeriumeid, kuid nad ei tohiks esindada mitte ühtegi organisatsiooni ja neid ei tohiks kutsuda esinduskogus osalema nende professionaalse tausta tõttu. Vajaduse korral toetavad esinduskogu eksperdid, et liikmetel oleks aruteluks piisavalt teavet. Otsuste tegemine on kodanike käes. EL peab tagama selle, et poliitikud järgiksid kodanike esinduskogu koosolekutel tehtud kodanike otsuseid. Juhul kui kodanike ettepanekud jäetakse tähelepanuta või lükatakse otsesõnu tagasi, peavad ELi institutsioonid selle eest vastutama, põhjendades selle otsuse tegemist.“

Soovitame kodanike esinduskogude rakendamist, sest me tahame, et kodanikud tunneksid, et nad on ELi institutsioonidele lähemal, ja et nad panustaksid koos poliitikutega otse otsustusprotsessi, suurendades kuuluvustunnet ja otsest

tõhusust. Lisaks tahame, et erakonnad ja nende valimisprogrammid vastutaksid kodanike ees.

Lisa: MUUD SOOVITUSED, MIDA PANEELARUTELUL KAALUTI, KUID EI VÕETUD VASTU

Esimene töösuund. Õiguste ja mittediskrimineerimise tagamine

Alamsuund 1.1. Mittediskrimineerimine / Alamsuund 1.2. Sooline võrdõiguslikkus

„Soovitame ELil riigiasutuste (nt politsei ja valitsusväliste organisatsioonide) põhiliste aspektidega seonduva poliitika kujundamisse aktiivselt kaasata vähemuste esindajaid. Soovitame ELil luua nõuandev kogu, mille valivad otse vähemuste esindajad. Nõuandev kogu peaks suureas osas koosnema vähemuste esindajatest ja ka valitsusvälised organisatsioonid peaksid olema kaasatud. Sellel peaks olema kujundav roll riigiteenistujate koolitamisel vähemuste vajaduste eest hoolitsemiseks. Sellel organil peaks olema vähemusi puudutavates küsimustes vetoõigus.“

Soovitame seda, sest vähemuste esindajate hääli ei võeta piisavalt kuulda. Nad peaksid rääkima iseenda eest sõltumatult ja professionaalsel tasemel, mis on põhjus, miks me ühendasime hääletamise teel esindatuse ja asjatundlikkuse.

Teine töösuund. Demokraatia ja õigusriigi põhimõtte kaitsmine

Alamsuund 2.2. Demokraatia kaitsmine ja tugevdamine / Alamsuund 2.4. Meedia ja desinformatsioon

„Soovitame Euroopa tasandil luua ameti audiovisuaalmeedia, trüki- ja digitaalmeedia jälgimiseks. See amet peaks jälgima, et riiklikud meediakanalid toodaksid sisu erapooletult ja objektiivselt. Desinformatsiooniga võitlemiseks peaks see amet looma hindamissüsteemi riiklike meediaväljaannete usaldusväärsuse kohta. See hindamissüsteem peaks olema kodanikele lihtsasti mõistetav.“

Soovitame seda, sest meil on vaja hinnata meediakanaleid ja nende usaldusväärsust, kuid ka meedia mitmekesisust ELi riikides. ELi amet oleks selle tagamisel kõige objektiivsem. Lisaks sellele võimaldab hindamissüsteem kodanikel teha informeeritud valikuid ja motiveerib meediaväljaandeid pakkuma usaldusväärseid uudiseid. Kui hindamissüsteem osutub meediakanalite usaldusväärsuse tagamisel ebapiisavaks, peaks amet saama ka

pädevuse sanktsioonide kehtestamiseks.

Viies töösuund. Kodanike osaluse suurendamine

Alamsuund 5.1. Kodanikuosalus

„Soovitame luua kodanike esindusorgani, eesmärgiga arutada otsuste tegemist ja pakkuda selleks olulisel määral teavet alati, kui ELi tasandil otsustatakse Euroopa kodanike jaoks väga oluliste küsimuste üle (see oleks kodanike otsustada või määrataks potentsiaalselt uuringu kaudu). Esindusorgan peaks koosnema mitmekesisest 100-liikmelisest kodanike rühmast, mille liikmed pärinevad kõikidest ELi riikidest ning kus igale riigile on tagatud võrdne esindatus. Selle grupi liikmed peaksid vahetuma regulaarselt teatud aja tagant.“

Sest on oluline vältida probleeme, nagu korrupsioon, mis võivad tekkida alalise esindusorgani puhul. On äärmiselt tähtis, et sellise esindusorgani liikmete puhul on tagatud kõikide riikide võrdne esindatus, et vältida ebaõiglase otsustusjõu tekkimist. Sest sellisel viisil toimimine väldiks regulaarse kogunemise või kaugtööga seonduvaid probleeme.